

Innst. O. nr. 47

(2002-2003)

Innstilling til Odelstinget fra sosialkomiteen

Ot.prp. nr. 22 (2002-2003)

Innstilling fra sosialkomiteen om lov om endring i lov 15. juni 2001 nr. 53 om erstatning ved pasient- skader mv. (pasientskadeloven)

Til Odelstinget

SAMMENDRAG

Det legges i proposisjonen fram forslag til lov om endring i lov 15. juni 2001 nr. 53 om erstatning ved pasientskader mv. (pasientskadeloven). Endringen gir hjemmel for å la pasientskadeloven tre delvis i kraft.

Det vises til at det siden 1988 har eksistert en midlertidig erstatningsordning som ble etablert på bakgrunn av en avtale mellom staten og landets fylkeskommuner. Fra 1. juli 1992 ble det gitt tilsvarende regler for kommunelegetjenesten og kommunal legevakt og for psykiatriske sykehus og deres poliklinikker.

Det vises til at ny pasientskadelov ble vedtatt gjennom behandling av Ot.prp. nr. 31 (1998-1999) og Ot.prp. nr. 55 (1999-2000) jf. Innst. O. nr. 68 (2000-2001). Det framholdes at det ble vedtatt at Norsk Pasientskadeerstatning skal behandle saker også i de tilfeller der det er et privat forsikringsselskap som står ansvarlig.

Det framholdes at som i den midlertidige ordningen er ansvargrunnlaget i pasientskadeloven et objektivisert ansvar, dvs. at pasienten som hovedregel ikke trenger å påvise skyld. Det framholdes videre at den nye loven utvider dekningsområdet til å gjelde hele den offentlige helsetjenesten, herunder de kommunale sykehjemmene, samt den private helsetjenesten. Det innebærer at det objektiviserte ansvaret får anvendelse på hele dette området.

For å kunne la loven tre i kraft utarbeidet departementet utkast til to forskrifter til loven, forskrift om Norsk Pasientskadeerstatning og Pasientskadenemnda og forskrift om forsikringsplikt for helsepersonell og den som yter helsehjelp utenfor den offentlige helsetjenesten mv.

Det vises til at det i høringsuttalelsen fra Finansnæringens Hovedorganisasjon uttales at det ser ut til at forsikringsselskapene ikke vil være interessert i å tilby forsikringer i markedet når Norsk Pasientskadeerstatning skal behandle sakene også i de tilfeller der et privat forsikringsselskap står ansvarlig.

Helsedepartementet har i den senere tiden blitt kjent med at flere forsikringsselskaper har gitt melding til de kunder de har i dag, om at de ikke vil forlenge deres avtaler om forsikring, og heller ikke vil tilby nye avtaler. Departementet har grunn til å tro at dette gjelder for hele forsikringsnæringen. Flere helsepersonellforeninger har tatt kontakt med departementet og bedt departementet gi tilbakemelding på hvordan de skal oppfylle kravene til å være forsikret når forsikringsbransjen ikke vil tilby forsikringer. Plikten til å ha forsikring framkommer blant annet i helsepersonelloven § 20. Enkelte uttaler at de ikke ser mulighet til drift av virksomheten om de ikke kan være forsikret. Det uttales at det er en betydelig risiko for at det foreligger en plikt for private helsetilbydere til å tegne forsikring på det tidspunkt loven trer i kraft, samtidig som det ikke er forsikring å få kjøpt.

Det uttales at hensynet til pasientene taler for at ordningen trer i kraft som planlagt 1. januar 2003, men at det er en forutsetning for ikrafttreden at selskapene er villige til å tilby forsikringer. Loven gir ikke anledning til å pålegge dem det. I og med at ansvaret i den offentlige helsetjenesten etter loven er dekket gjennom ordningen i Norsk Pasientskadeerstatning, berøres ikke den offentlige helsetjenesten av mangelen på tilbud fra forsikringsselskapene.

Det uttales at det på denne bakgrunn er et alternativ å la loven tre delvis i kraft ved at den trer i kraft som forutsatt for den offentlige helsetjenesten, men utsettes med hensyn til de private tjenesteyterne.

Det framholdes at en slik løsning vil gi tid til å fremme en proposisjon for Stortinget om endring av loven, og det vil bli vurdert å fremme et forslag om at forsikringsnæringen skal behandle de krav den står ansvarlig for. Det uttales at Helsedepartementet vil legge fram en proposisjon våren 2003 med sikte på ikrafttredelse av eventuelle lovendringer 1. januar 2004.

Ved delt ikrafttredelse som skissert, legges det til rette for at forsikringsavtaler som gjelder i dag kan forlenges. Departementet vil føre en aktiv dialog med bransjen med tanke på dette.

Departementet vil i forskrift klargjøre hva som regnes til den offentlige helsetjenesten.

Det uttales at lovendringen som det legges opp til, i seg selv ikke vil få noen økonomiske og administrative konsekvenser. Gjennomføring av delt ikrafttredelse får imidlertid den administrative konsekvens at Norsk Pasientskadeerstatning ikke utreder kravene i privat virksomhet inntil videre, men at det legges til rette for de avtaler som finnes her, kan videreføres.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bjarne Håkon Hanssen, Britt Hildeng, Asmund Kristoffersen og Gunn Olsen, fra Høyre, Beate Heieren Hundhammer, Bent Høie og Elisabeth Røbekk Nørve, fra Fremskrittspartiet, lederen John I. Alvheim og Harald T. Nesvik, fra Sosialistisk Venstreparti, Olav Gunnar Ballo og Sigbjørn Molvik, fra Kristelig Folkeparti, Åse Gunhild Woie Duesund og Magne Aarøen, og fra Senterpartiet, Ola D. Gløtvold, har merka seg at departemen-

tet i proposisjonen legg fram forslag om lovendring som gir ein klar heimel for at pasientskadelova skal kunne tre i kraft delvis. Komiteen har merka seg at forslaget legg til rette for at pasientskadelova kan tre i kraft for det offentlege frå 1. januar 2003, og vert utsett for private helseteneste. Komiteen støtter dette forslaget.

Komiteen har merka seg at bakgrunnen for at Regjeringa foreslår å la lova tre i kraft delvis, er at forsikringsselskapa ikkje ynskjer å tilby forsikring til private helseteneste når Norsk Pasientskadeerstatning òg skal handsame sakene i dei tilfelle der private forsikringsselskap står ansvarleg.

Komiteen meiner det er viktig at ein gjennom å la lova tre i kraft delvis sikrar at så mykje som mogeleg av lova trer i kraft som planlagt. Komiteen har merka seg at Regjeringa vil komme tilbake til Stortinget med ein proposisjon om endringar av lova.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til merknadene og til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endring i lov 15. juni 2001 nr. 53 om erstatning ved pasientskader mv. (pasientskadeloven)

I

I lov 15. juni 2001 nr. 53 om erstatning ved pasientskader mv. (pasientskadeloven) gjøres følgende endring:

§ 20 nytt annet punktum skal lyde:

Loven kan settes i kraft særskilt for den offentlige helsetjenesten og for helsehjelp utenfor den offentlige helsetjenesten.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i sosialkomiteen, den 10. desember 2002

John I. Alvheim
leder

Magne Aarøen
ordfører

Åse Gunhild Woie Duesund
sekretær